

Тадбиркорлик

МАҲСУЛОТ ТУРИ ВА СИФАТИ УЧУН

Мамлакатимизда ўрта ва кичик бизнесни ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Ана шу эътибор асосида ривожланаётган пойтахтимиздаги кичик корхоналар орасида ўз йўналишига эга бўлган «Стан» кичик корхонаси ҳам муваффақият билан фаолият юритмоқда.

Тадбиркор раҳбар Вениамин Лучанский бошқараётган ушбу кичик корхона 1991 йилда иш бошлаган бўлиб, ҳозирда бу ерда 50 нафардан ортиқ киши иш билан таъминланган. Замонавий технология билан жиҳозланган жамоада деярли ҳар хил турдаги мактаб, аудитория ва офис, болалар боғчаси ва яслилар, шифохона ва поликлиникалар ҳамда кичикойларнинг уйлар атрофидаги ўйин майдончалари учун мебель жиҳозлари тайёрлаш йўлга қўйилган.

Корхона ташкил этилган илк даврда 5—6 турдаги мебель маҳсулотлари тайёрланаётган бўлса, айни кунларда уларнинг тури 100 дан ҳам ортиб кетди.

Ўз фаолиятлари давомида мебелсозлар Тошкент шаҳри ва вилояти, Фарғона, Қўқон, Нукус ва бошқа шаҳарлардаги мактаб, лицей ҳамда олий ўқув юртлари учун сифатли ва чидамли маҳсулотлар тайёрлаб беришди. Бугунги кунда эса янги маҳсулот турларини яратиш йўлида тинмай исланаётган бу мебелсозларнинг ишига қўшни Қозоғистон, Қирғизистон ва Туркменистондаги ҳамкорлар ҳам буюртмалар беришмоқда.

— Хорижий ҳамкорларнинг тажрибаларини ўрганиш ишмизнинг ривожига ижобий таъсир кўрсатмоқда, — дейди Вениамин Лучанский. — Болтибўйи давлатларида бўлиб уларнинг мактаб мебеллари тайёрлашдаги ишларини ўрганиб қайтдик. Шунингдек, ўтган йили Америка Қўшма Штатларидан вакил келиб ишмиз билан яқиндан танишди. У киши 2 ой ишчиларимиз билан биргаликда ишлаб, ўз касб маҳоратини уларга ўргат-

ди. Хом ашёнинг асосий қисmini Россия давлатидан келтирамиз. Улар ҳам бизнинг ишончли ҳамкорларимиздан саналади. Ишлаб чиқараётган маҳсулотларимизни харидорлар дидига мос бўлишини таъминлашда маркетинг хизматини тўғри йўлга қўйганлигимиз фойда келтирмоқда. Шу боис ҳам омборимизда маҳсулотларимиз туриб қолаётгани йўқ. Келгусида эса Мустақил Ҳамдустлик мамлакатларида ҳам ўз филиалларимизни очиб иш режалаштирмоқдамиз.

Тадбиркор ва ишбилармон раҳбарнинг таъкидлашича, бугунги замонавий мактабларида талаб даражасидаги ўқув жиҳозлари бўлмоғи, уларнинг атрофидаги ўйин майдонларида эса болалар дидига мос, уларнинг соғлом ва баркамол яйраб ўсишлари учун қулайлик яратилмоғи зарурдир. Ана шунинг учун ҳам ушбу кичик корхона мебелсозлари доимо изланишда. Айниқса, Анвар Розиков, Бахтиёр Нурматов, Алексей Томанов сингари юксак малакага эга бўлган ишчилар янги ва яхши маҳсулотлар яратиш йўлида тинмай ҳаракат қилишяпти. Бу йил ҳам корхона жамоаси бир неча тур мебеллар учун патентга эга бўлдилар.

Айни кунларда бозор талабларини тўғри тушуниган жамоа ахли яқин келажакда алюминийдан офис пардадеворлари, дераза, ва эшиклар, офислар учун янги турдаги мебеллар ишлаб чиқариш ҳамда рақобатбардор маҳсулотлари билан нафақат республикамиздаги, балки хорижий харидорларни ҳам жалб этиш ниятида меҳнат қилишмоқда.

Шарифа ИЛЁСОВА.

Қурилиш

БУНЁДКОРЛАР СОВҒАСИ

Шаҳримизда қурилаётган турар жой бинолари сони йил сайин ортиб бормоқда. Бунинг ёрқин мисоли сифатида биргина Собир Раҳимов туманининг Мухбир кўчасида «Ўзбойжамгармабанк» буюртмасига кўра қад кўтарилган 27 та ёштли турар жой биноларини қайд этиб ўтиш kifоя. Бу уй-жойлар «Тошчелтурулиш» ҳиссасдорлик жамияти қурувчилари ва 4 қурилиш трестининг 159-қу-

рилиш бошқармаси бинокорлари томонидан тикланмоқда.

300 оилани ўз бағрига оладиган бу уйларда ҳозирда бунёдкорлик ишлари қизғин олиб боришмоқда. Бунинг боиси бор, албатта. Чунки қурувчилар дастлабки уйланининг калитини Янги йил арафасида хонадон эгаларига топширишга аҳд қилишган.

Махмуд ОРИПОВ.

Замонавий, кўркам, жаҳон андозаси талаби даражасида ишлаб чиқарилаётган мебел маҳсулотлари ҳаммамизга ёқадди. Агар эътибор қилаётган бўлсангиз йирик-йирик мебел корхоналарида тайёрланаётган мебеллар тўпламига қўйилаётган ойна ва тошойналарнинг сифати ва шакли бирмунча ўзгариб бормоқда. Бунинг сабаби бор, албатта. Юртимиздаги ягона ойна ишлаб чиқарувчи «Тошойна» очик турдаги ҳиссасдорлик жамияти айни кунда жаҳон андозаси даражасида иш юритиб, янги «Бавеллони» дастгоҳини ишга туширди.

Бу дастгоҳ бир неча йиллик изланишлар самараси эвазига Италиядан олиб келинди. Унинг иш фаолияти компьютер асосида бўлиб, ишлаб

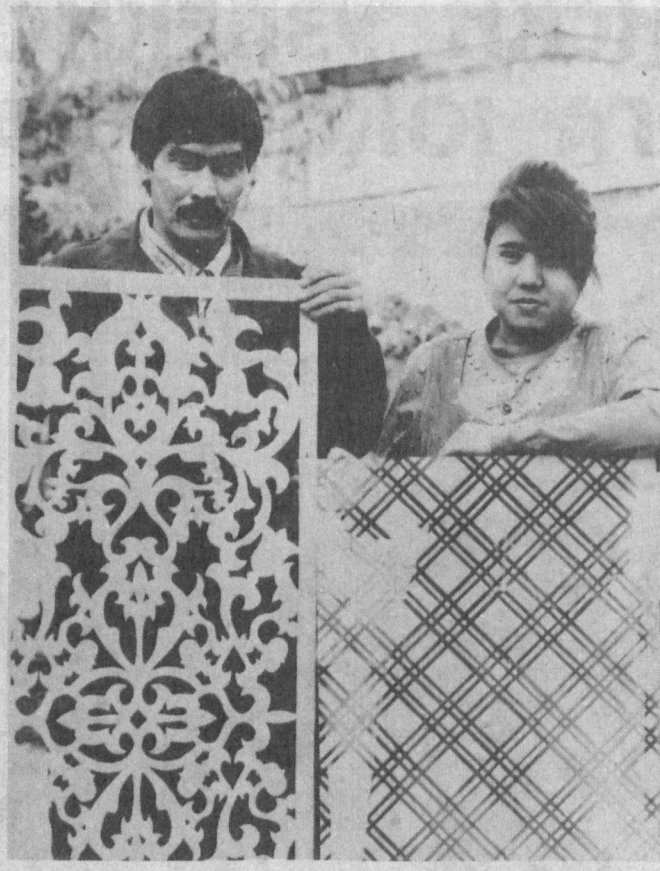
чиқарадиган маҳсулот тури тўрт хилдан иборатдир.

— Йил бошида янги дастгоҳни ўрнатиш бошланган эди, — дейди бўёқ цехининг янги линиясида иш бошлаган Шахринисо Мизрапова. — Бу линияда ишлашга ҳам жуда тез ўргандик. Чунки асосий бошқарув иши компьютерда бўлгани учун, биз кўпроқ ҳаракат жараёнини кузатамиз. Чунки ишлаб чиқарилаётган маҳсулотимиз но-зик. Озгина эътиборсизлик қилсангиз, кўп маҳсулот сифатсиз бўлиб чиқади. Шунинг учун ҳам биз, кўп эътиборни маҳсулот сифатига қаратаёмиз. Авваллари фақат ойна ва тошойна тайёрлар эдик. Ма-на энди нақш гулли ва тўғри чизма гул солинган ойналар ҳам ишлаб чиқараямиз. Бизнинг маҳсулотларимиз бутун республикамиздаги мебел кор-

«БАВЕЛЛОНИ»

ИШГА
ТУШДИ

(Суратли лавҳа)

хоналарига юборилади.

Корхонада ҳозирги кунда иш авжида. Янги турдаги маҳсулотнинг донгини эшитган мебел корхоналари келгуси йил учун ҳам шартнома имзолашмоқда. Зеро, бугунги кунда жамоа аъзолари ойналар ишлаб чиқариш ойлик ҳажмининг 10 минг квадрат метрга етказишди. Иш жараёни шундай бора, йил охиригача 100 миллион сўмликдан зиёд тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришди. Бунинг учун фақатгина янги дастгоҳ ўрнатилибгина қолмай, бошқа цехлар ва уларнинг дастгоҳлари ҳам таъмирланишга эришилди.

— Гулли ойналар фирма ва кичик корхоналар томонидан чиқарилганда юрагимизда катта армон ётарди: «Нима учун бизнинг шундай йирик корхонамизда гулли ойна чиқара олмаймиз», деган. Инсон ях-

ши ният қилаверса, ҳаммаси бўлар экан. Бугунги кунда ана шу армонларимиз ушалганидан икки турдаги маҳсулот яна икки турга кўпайганидан гоёт миннатдоримиз, — дейди гул босиш цехи бошлиғи Мурод Муслимов.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

СУРАТЛАРДА: ўнгда янги «Бавеллони» дастгоҳининг бўёқ цехида Шахринисо Мизрапова иш устида; ўртада янги нусхадаги ойналарни уста Икромжон Шерматов ва Дилафруз Раҳимовлар намойиш этишмоқда; чапда бош нурчи Ибодулло Файзиев ва ишчи Мухайб Нигматжоновлар эса вакуумларнинг ҳароратини кўздан кечиришмоқда.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Маҳалла

ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Пойтахтимиздаги Тарновбўйи маҳалласида фаолларнинг Президент Исроим Каримовнинг тўй ва бошқа маросимларини ўтказишда дабда-бабозлик, исрофгарчиликка йўл қўймасликка оид Фармонига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

— Ҳақиқатан ҳам, — деди маҳалла оқсоқоли Кўчкор Эрматов, — кейинги вақтларда оилавий тантаналар, тўй-томошалар, маърақа ва маросимларни ўтказишда дабдабабозлик, шўх-ратпастлик, исрофгарчиликлар рўй бераётгани ўз вақтида Президентимиз томонидан рўст очиб ташланди. Айрим кишилар лавозимларини суниестемол қилиб, ҳунук одалтарга йўл қўйилаётгани тўғри. Бундай тафовут одамлар нафратини кўзага ёшлар тарбиясига салбий таъсир кўрсатмоқда. Биз бундан тўғри хулоса чиқариб, тўй-томоша, маърақа ва маросимларини миллий аънаъларимиз асосида ўтказишимиз даркор.

Сўзга чиққанлар мазкур ишлардаги муаммо-

лар ҳақида гапириб, чарларни ўтказиш ортиқча экани, кўёв чакирининг иккинчи тўйга айланиб кетаётганини қунончилик билан гапирдилар. Йиғилишда тўй-маъракаларни ўтказишда тежамкорлик, ихчамлик, камтарликка алоҳида эътибор беришда маҳалла фаолларининг тадбирлари белгиланди.

Қидирбой Тўлабоев.

Худди шундай йиғилиш Шайхонтоҳур туманидаги Жангоҳ маҳалласида ҳам ўтказилди.

Унда милиция подполковниги Мансур Ҳамидов, маҳалла хотин-қизлар кенгаши раиси Саодатхон Жўрабекова ва бошқалар сўзга чиқишди, тўй ва маъракаларни ихчам, исрофгарчиликсиз ўтказиш ҳақида фаолларнинг қилажак ишлари ҳусусида гапирдилар. Кеска муаллим Турғун Умаров, 21-шифохона жарроҳи Исмаилов Иброҳимов, фуқаро Темур Мирзаев маърақа ошлари каби ортиқча тадбирларни ўтказиш зарур эмаслигини ўқтирдилар.

Абдулла ТОЛИПОВ.

Инсон меҳнат ёрдамида камол топади, қадр-қиммати ортиб, фаолияти такомиллашади. Бу яхши хислатларни Ҳамид ота фарзандларига қайта-қайта ўқитиб, қайси касбда ишламасини ҳалол, ҳақгўй, самимий ва иродали бўлишга ундарди. Ёш Зокир падари бузрукворининг панд-насихатларига албатта амал қилишини дил-дилидан ўтказиб қўярди.

Раҳматли Ҳамид ота ўғли Зокирнинг бўйи қўзилиб, гаплари сермаъно бўлиб қолганлигини кўриб ич-ичидан қувонар, ўғли бир хунар эгаси бўлишини кўп ўйларди. Ниҳоят у ўғли ўрта мактабни тугаллагани ҳақидаги шаҳодатномани қўлига олган кун мамнулик билан нуридийдасига юзланди.

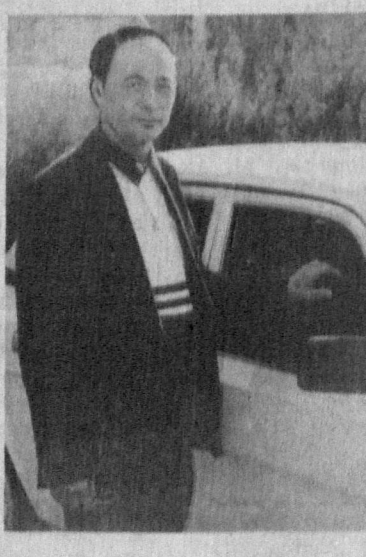
— Баракалла. Энди навбат касб танлашга келди, бутам. Аслида йигит кишига қирқ хунар ҳам оз дейишди. Келажак ниятларинг қандай?

— Хайдовчилик касбини жон-дилимдан яхши кўраман. Хайдовчилар тайёрлаш курсига ҳужжатларимни расмийлаштирмоқчиман. Сиз розилик берсангиз бас.

Зокир кўпдан бери дилида ас-

Касбнома

ЭП ХИЗМАТИДА

раб келган режасини отасига ийманибгина айтиди.

— Ўзим ҳам сезиб юрардим. Машина хайдашлик ниҳоятда машаққатли, жиндек қилган хато ботмон ташвишларни келтириши мумкин. Шу томонларини ўйлаб кўрдимми? — Ҳамид ота қатъият билан сўради ўғлидан.

— Албатта.

— Ўйлаган мақсаднинг ет, эл олдида ота-онанинг юзини ерга қаратма, болам.

Ота ва бола орасидаги мана шу суҳбатга 25 йил бўлди. Машина хайдовчилик касбини эгаллаган Зокир аввал Чукурсойдаги 3-автокорхонада чилангар бўлиб фаолият кўрсатди.

«Тошхажарйўловчитранс»га қарашли 2-автокорбинатнинг ишга тушиши тажрибали хайдовчи ва чилангарларни талаб этди. Ушанда Зокир Мирзаевнинг малакали хайдовчи қаторида меҳнат фаолиятини бошлаганига 10 йил бўлганди. Шу йиллар мобайнида маданий хизмат кўрсатишни ўзининг масъулиятли бурчи деб тушушган бу маҳоратли касб эгаси салкам миллион чакирим йўлни хатарсиз босиб ўтишга муваффақ бўлди.

Эл хизмати учун ғайрат камарини белига маҳкам боғлаган Зокир Мирзаев ўзининг босиб ўтган мазмуни ҳаёт йўлига минг бор шукрлар қилади. Ота ўғитларини турмушида қўллаб янгилишгани шу туфайли бир-бирдан ақли расо фарзандлари Гулчехра, Раъно, Нодиржон, Камолаларини яхши тарбиялаб камолга етказганидан хурсанд бўлади.

Фаттоҳ АБДУРАҲИМОВ.
СУРАТДА: ўз касбининг устаси Зокир Мирзаев.

Равиль Махмудов олган сурат.

Божхона

ЭП-ЮРТ МУЛКИНИ АСРАШ ЙЎЛИДА

даражаси белгиланган андозадан 30 мартаба юқори эканлиги ва тарихида 0,1 фоиз хлоридлар борлиги аниқланди ва харидаги чиқариш келган 895 минг 123 АҚШ долларига баҳоланган 496 тонна балик консервлари Давлат стандартига мос келмагани учун Тошкент санитария-эпидемиология станциясининг тақиқлаш тўғрисидаги қарорига биноан орқага қайтарилиб юборилди. Бу борада божхона экспертиза лабораториясининг фаолиятини таъкидлаб ўтиш kifоя.

Божхона экспертиза лабораториясидан 2301 та товар экспертизадан ўтказилиб (1997 йили — 2751), 370 хўлпатда божхона талаблари бузилганлиги аниқланди. Ушбу экспертизалар хулосасига яқунларига кўра, давлат хазинасига қўшимча 12 миллион 334 минг сўмдан зиёд божхона тўловларини ундиришга муваффақ бўлди.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш kifоя, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг бир қатор қарорларини бажара бориб, акциз марказлари бўлмаган спиртли ва тамаки маҳсулотлари билан савдо қилинишининг олдини олиш борасида ҳам жиддий ишлар олиб бораётиш ва шу мақсадда тегишли идоралар билан ҳамкорликда бир қатор тадбирлар ва рейдлар ўтказилди. Натижада юқорида тилга олинган товарларни ноқонуний равишда сотилишининг 43 ҳолатини аниқлаб, ҳуқуқбузарлардан умумий қиймати 1 миллион 92 минг сўмлик 29 минг кутига яқин тамаки маҳсулотлари ва 17 миллион 669 минг сўмлик 283 минг литрдан зиёд алкоголь ичимликларини мусодара қилдик.

Тизимимизнинг асосий йўналишларидан яна бири — контрабанда, божхона қондалари бузилиши ва моддий-товар бойликларни республика ҳудудидан ноқонуний олиб чиқиб кетилишининг олдини олиш борасида ҳам салмоқли ишларни амалга оширдик. Йилнинг шу давригача божхона қондаларининг бузилиши бўйича 1000 дан ортиқ ҳолат қайд этилди ва ҳуқуқбузарларга амалдаги қонун доирасида чора кўрилди. Божхона назоратини четлашга ҳаракат қилган, декларациясиз ёки сохта ҳужжатлар билан республикамиз божхона чегарасидан моддий-товар бойликларни ўтказишга уринган шахслар устидан 48 та жиноий иш қўзғатилди.

Ўзбекистон халқининг маданий меросини асраш, маданий бойликларни қонунга хилоф равишда олиб кетилиши ва олиб қилинишдан муҳофаза қилиш билан боғлиқ муносабатларни тартибга солишдан, уларнинг Ўзбекистон Республикасидан олиб чиқилиши ва олиб қилинишининг ягона тартибини белгилаш мақсадида яқиндагина қонун эълон қилинди. Ушбу ҳужжат асосида иш олиб бораётган ҳодимларимиз томонидан маданий, тарихий, бадий қимматга эга бўлган бойликларимизнинг қайриқонуний тарзда олиб кетилишининг 94 ҳолати аниқланиб, тўхтатиб қолинди.

Ҳуқуқимиз ва халқимиз божхона тизимига катта ишонч билдирган. Ниятимиз битта. У ҳам бўлса, мустақиллигимизни мустаҳкамлаш учун, халқ мулкини мукаддас билган ҳолда Ватанимиз иқтисодий чегараларини қатъий туриб ҳимоя қилиш, яъни халқимиз ишос-чини доимо оқлашдир.

Холмурод АБДУРАҲИМОНОВ ёзиб олди.

Агар биздан «1998 йил ижтимоий-сиёсий соҳада энг аввало қайси бир жихати билан ўзбек жамияти тарихида муҳим ўрин эгаллаши ва келгуси асрда ҳам алоҳида тилга олинishi мумкин», деб сўралса, биринчи галда қучли умид ва катта ҳайри-хоҳлик билан бундай жавоб берадизки:

— Бир гуруҳ юрдошларимиз янги сиёсий куч — «Фидокорлар» миллий-демократик партиясини тузиш ҳаракатини бошладилар. Шу ният ушалса ва қўтилган натижани берса, 1998 йил ижтимоий-сиёсий тараккиётга янги туртки бўлган «Фидокорлар» миллий-демократик партиясининг кўртаги кўз очган сана сифатида ўзбек жамияти тарихида олтин ҳарфлар билан ёзилади ва келгуси асрда яшовчи авлодларимиз миннатдорчилик ва мамнунилик билан бу ижтимоий-сиёсий воқеани ҳам унутмайдилар, бот-бот эслаб турайдилар.

декабрдан бошлаб амал қилиб келинаётган Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 12-моддасида бундай дейилади: «Ўзбекистон Республикасида ижтимоий ҳаёт сиёсий институтлар, мафкуралар ва фикрларнинг хилма-хиллиги асосида ривожланади. Ҳеч қайси мафкура давлат мафкураси сифатида ўрнатилиши мумкин эмас».

Бу моддани келтириш билан таъкидлаб ўтмоқчимизки, республикамизда мавжуд тўртта сиёсий партиянинг фаолият кўрсатаётгани ҳам, бешинчи ўлароқ янги партиянинг тузилаётгани ҳам 1991 йилнинг 31 августда миллий мустақилликка эришганимиз, шу сиёсий воқеа самараларидан бўлиши ўн иккинчи қаҳирқў Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн биринчи сессиясида қабул қилинган Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг шарофатидандир. Бинобарин, миллий истиқлол барча эзгу ишларимизга тамал тошини қўйиб берди. Бунинг барчамиз, шу жумладан, навқирон партиянинг аъзолари ҳам ҳамма вақт ёдда тутишимиз, мустақилликни мустақамлаб боришни ўз бурчимиз деб билишимиз зарур. Чунки барча парвозларимизнинг таянч нуқтаси — миллий истиқлолимиздир.

Юрда Фидокорлар керак

ТАЯНЧ НУҚТАМИЗ

лқни миллий озодликка олиб чиқишни кўзлаган бўлсалар-да, оғир муаммалар шароитида фаолият кўрсатишга тўғайли асосан маърифатчилик билан шуғулланишга мажбур бўлибди. Бироқ улар халқимизнинг озодликка чиқиш йўлини маърифат чироғи билан ёритиб кетдилар. Жадидлар ёқиб кетган маърифат машаллари — улар яратган шеърлар, ҳикоялар, қиссалар, рўмонлар, сахна асарлари, мақолалар, очган кутубхоналари, тузган театрлари, чиқарган газеталар ва журналлари, ибрат бўлган шахсий ҳаётларидир. Бу ҳаракатнинг туб замирида миллий истиқлол гоёси ётар эди.

Шуларча замонида бирлашган сиёсий қўшнининг бўй кўрсатишини ҳатто тасаввур қилиб бўлмас эди, албатта. Чунки собиқ СССРда ягона партия бўлган ўша КПСС сиёсий партия эмас, балки ҳукмрон давлат ташкилоти эди, собиқ СССР Конституцияси давлат қўнуларининг асосий мажмуаси эмас, балки бошқа кўринишдаги собиқ КПСС программаси, айтиш жоиз бўлса, ёрдамчи конституция бўлган. Партиянинг хоҳиш-иродаси амрини парламент орқали депутатлар томонидан тасдиқлаб олиш ва бажартириш дастурчаси ҳисобланган. СССР Конституциясида Коммунистик идеологиянинг гегемонлиги ҳақидаги махсус модданинг мавжудлиги ҳам шу фикримизга яққол далил бўла олади. Ваҳоланки, Конституцияда мамлакатдаги ҳаёт бир сиёсий партия ёки гуруҳнинг мафкураси инобатда олиниши мумкин эмас, бу адолатга ҳам, одоб-ахлоққа ҳам тўғри келмайди. Конституцияда бутун халқнинг хоҳиш-иродаси ўз ифодасини топиши керак. Собиқ Ўзбекистон ССР Конституциясида келса, бу Конституция СССР Конституциясидан бир кўчирма бўлиб, «СССР» деган ибора ўрнига «Ўзбекистон ССР» деган сўзлар ёзиб чиқилган, шу каби масала моҳиятига таъсир этмайдиган жузъий ўзгаришлар эди, ҳоло. Бундан тўндал фарқи ўлароқ, 1992 йил 8

Шу ўринда аввалги замонда илғор бадиий адабиёт, унинг фидойи ва илғор фикрловчи намоёндалари — шоирлар, ёзувчилар, драматурглар, адабий танқидчилар, адабиётшуносларнинг муайян даражадаги ишларини бир эслайлик. Бу ўринда Абдулла Қаҳҳорнинг «Хуснубазар», Эркин Воҳидовнинг «Ўзбеким», Абдулла Ориповнинг «Тилла балиқча» асарларини эслатиш билан чекланамиз. Бу рўйхатни анча давом эттириш мумкин, албатта. Бунинг қарангки, худди шундай асарлар ўта машаққат билан ёруғ дунё юзини кўрган, нашр этилгандан кейин эса шўро мафкурачилари ва уларнинг измидидаги танқидчиларнинг асоссиз хуружларига учраган. Камина ҳам бир қатор сатирик асарларнинг муаллифи сифатида бундай мушкул савдоларни ўз бошимдан кечирганман. Чунонки, бундан чорак асрча аввал, етмишинчи йилларда маслақдош дўстлар билан эл-юрт иши учун фидойи бўлишга оғир ичиб, қосмонавт бўлишга бел боғлаган ўзбек йигитининг оруз-умидлари, ўз халқининг келажак тақдири учун қайғуришлари ҳақидаги «Бу замон ўғлони» деган пьесамиз кўп маъмурий тўсиқларга дуч келган эди: «Халқимиздан қосмонавт чиқмаганининг унинг ёдига солиш шартми? Бу билан нимага шашма қилаямиз?» ва шу каби. Давр тақозоси, янги партиянинг тузилаётгани муносабати билан бугунги китобхоналар ва томошабинларнинг маънавий эҳтиёжларига асқотиб қолар, деган умидда ушбу пьесани қайта қўлга олдиқ, яна бир бор кўздан кечириб чиқдик, айрим тахрирлар киритдик. Номини ҳам ўзгартирдик, «Ватан ўғлони» деб атадик. Бунинг сабаби шундаки, эл-юрт иши учун ҳақиқий фидойи ўғлон замон ўғлони бўлиб қолиши мумкин эмас. У Ватан ўғлони бўлар экан. Чунки замон ўзгариб туради, беқарор. Ватан эса мангу барқарор, муҳим, ҳамиша вафодор. **Инсон Ватанга фарзанд бўлса, ўзи яшаб ўтажак замонига ҳам, келажак замонларга ҳам бирдек мансуб бўлиб қолажак.**

«Ватан ўғлони» асарининг финал қисмидан бир парчани ҳурматли ўқувчиларимиз эътиборига ҳавола қиламиз.

МУАЛЛИФ

Абдуқаҳҳор ИБРОҲИМОВ

ВАТАН ЎҒЛОНИ

ИККИ ПАРДАЛИ ДРАМАДАН ПАРЧА

Парда очилганда юлдузли осмон кўринади. Сахна аста ёришади.

Саримсоқнинг ховлиси. Қарши томонда девор. деворнинг ўрта ерида дарвоза. Дарвоза оша осмон кўринади. Ўнг томонда дангилла-мала иморат, унга икки устуни бор, соябонли баланд зинадан қирлади. Чап томонда икки хона, бир айвондан иборат, яна уй бор, унга осма соябонли пастак зинадан қирлади. Учқоқбоши ҳам шу томонда. Сахнада фақат зиналарни кўрсатиш билан чекланиб, иморатларни эса тасаввурда тутиш ҳам мумкин. Ховлида битта стол ва бир неча стул бор. Кундуз кун. Туйғун кўчадан гапириб қиради, у ҳал-посларди. Саримсоқ уйдан ховлига чиқади.

Туйғун. Биродари азиз... Ишлар пачава... Маҳмаданинг сиз берган мероси — мана шу уйни ўз ихтиёри-ла ясли учун топширибди.

САРИМСОҚ. А? (Стулга бўшашиб ўтиради).

Туйғун. Ҳа. Эшитдим-у, бу ёққа югурдим. Болага эрк берворишининг оқибати мана шу.

САРИМСОҚ (хўрсиниб). Маҳмадана... Туйғун. Лекин уйни қайтариб олишининг йўли бор.

САРИМСОҚ. Қандай?

Туйғун. Ўғлим ақлдан озган деб гап тарқатасан. Шунда уй ўзингизга қайтади. Бунга имомоним қомил. Чунки асос бор. Ўғлингиз тугма маҳмадана: олтимышвой, етмишвой.

САРИМСОҚ. Туйғундан нари юради. Туйғун унга яқин боришга ҳаракат қилади, гўё қувлашмоқч бўлибди.

стол атрофидан айланиб, суҳбатлашадилар. САРИМСОҚ. Йўқ, ўғлимизни бадном этолмаймиз. Йўқ, йўқ. Ўғлимиз бадном этиш ўзани бадном қилишдир. Туйғун. Ақлдан озган деган билан ақлдан озиб қолмайдик-ку, сўзизга қиринг. Олқишга теккан касал бошқаларга юкмасидан олдини олинг. Савоб бўлади. САРИМСОҚ. Йўқ, бизга бундай савоб керакмас. Туйғун. Бошқаларни ҳам уйланг-да, биродари азиз. Худо кўрсатмасин, мабодо Олқиш бошлаган иш ёйилиб кетса борми, қанча оилаларда дилсизхонлик бўлади-а. Сизнинг кўнунгизга тушади-а, ота-оналарнинг ахлоқини бир кўз олдингизга келтиринг. Ҳа, ўғлим ақлдан озиб шу иш-ни қилиб қўйибди, деяверинг. Мана шунда уй ўзингизга қайтади. Олқиш бошлаган иш йўққа чиқади, анча-мунча одамнинг дуосини олсангиз. САРИМСОҚ. Керакмас. Ўғлимиз шашинга доғ тушишини истамаймиз. Ахир, биз отамиз. Туйғун. Мен ҳам отаман. САРИМСОҚ. Бизлар эса ота-ўғил ҳеч уришмаганмиз. Биз учун уришиш одат эмас. Мабодо мана шу уй сабаб уришиб қолсак, биздан оталик салобати, Олқишдан фарзандлик фай-зи кетади, оиламиздан эса барака кўтарилади. Туйғун. Бошқа оталарниям уйланг. Олқишни аҳдидан қайтаринг.

САРИМСОҚ. Ўғлимизнинг феъл-атворини яхши биламиз. Ўзимизга ўхшаш, гап келганда ҳеч қандам аяб ўтирмаймиз, шартта бетга айтади. Ўзимиз-ку кўни кеча «керакмас» деганига қарамай уйни унга қўшқунлик топширдик-ми, топширдик: «Энди бу уй қонунан сенки, бошқа ҳеч қимнинг ҳаққи йўқ, истасанг изарага қўйишинг, бировага совға қилишинг, ҳатто сотиб юборишинг ҳам мумкин, ихтиёр сенда» дедикми, дедик. Кеча ундай деб туриб...

(Давоми келгуси сонда).

Оналар ҳақидаги ўқиган шеърингдан севиндим...

Равиль Альбеков олган сурат.

«Аҳил оппа — муқаддас Ватан» танловига

Ишдан келишим билан турмуш ўртоғим: «Аммаларингиз келишган, тез қиринг олдиларига» деб, ошхонага кириб кетди. «Тинчлик-микан?» — Ҳаёлимдан ўтган сўз шу бўлди. — Кечки пайт... Тинчлик бўлсин-да, ишқилиб.

Кийимларимни алмаштириб, улар ўтирган хонага кирдим. Кирдим-у, ҳайрон қолдим. Негадир улар ҳар доимдагидек мени илиқ қарши олмади, дастурхоннинг бир четига ишора қилишди: — Ўтир, тилловат қилиб олайлик.

Шундагина кўнглимдаги шубҳа-гумон тарқаб, ўрнини хотиржамлик ва ваэминлик эгаллади. Ахир бугун 25 ноябрь — раҳматли бувим Нуртожи аямнинг вафот этган кунлари-ку.

Ҳар йили бувимни эслаб, худди шу кунни амма-аммакилар йиғилиши оdatга айланган. Мана, қазо қилганларига ҳам ролпа-роса 20 йил бўлибди. 1978 йили бувим, 1982 йили эса бувим Нуртожи дунёни тарк этишган. Тақдир-да, ҳар сафар маросимга етиб келадиган аммаларим ҳам сийрақлашган. Аввалги Чоштепадаги Жамила аммамдан, кейинроқ Янгиёулнинг Ниёзбошида яшайдиган Нурбуви аммамдан ажраб қолдик. Тўрт аммадан икки нафари қолган. Бири Мавлуда аммам тадбиркор — савдо ходими, бири Гулнора аммам — муаллим, илмий мудар. Ҳозир булар ҳам набиралари. Нуртожи бувимнинг жами набиралари 30 дан ортик.

Фарзандларининг набиралари эса ундан ҳам кў-ўп. Бувимни кўз олдимга келтиришга ҳаракат қиламан. Юзлари ойдек думалоқ, кўз остилари, атрофларида бироз эгри-бурғи чиқиклар ўрмаланиши ҳисобга олмас, олмайди майин. Кўзлар эса порлаганча, сарак-сарак бўлган бошининг ишорасини маъқуллаб тураверади. Лекин кўзлар жуда сергак, талабчан.

Ҳа, бувим ҳамма қатори оддий, камтарин буйи эдилар. Аслида бувим ҳам кўчада, соя-салқинда уёқ-бўёқдан ҳасратлашиб ўтирадиган кампирлар қаторига қўйилсалар бўларди. Ёшлари ҳам тўғри келарди. Олтимишдан ошган...

Аммо бувим ундай қилмасдилар. Табиатан сергайрат, бир ерда тинч ўтира олмайдиган, одам ўрни ҳамиша меҳнатда, меҳнат қўноғида бўлгандек, бувим ҳам беркоридан безор эдилар. Севган машғулоти гўл экиш эди. Шундан ую кўча гулга бурканган. Оёқ-қўллари панд бериб қўймаса, бутун дунёни гулзор қилиб юборишга тайёр эдилар. Боғдорчилик ҳунари ота мерос. (Эндиликда эса, бу ҳунарни отам давом эттириб келмоқдалар).

Едимда, бўш ётган яримта ер топсалар ҳам гул экадиган бувим гоҳи-гоҳида мени, 10—11 яшар болани эргаштириб, Чилон ота қабристонга олиб борадилар. У ерда рост, бўш ётган жойга гул уруғини сочиб, ёки қаламчасини экиб, қўқарттирдилар. Мен ҳам қўлимдан келганича бу-

вимга қарашардим. Ер чопаман, юмшатаман, сув ташийман. Хуллас, дастёр. Албатта бу меҳнатлар самараси бўлган гуллар сотиларди, тирикчиликка яратиларди. Кўпинча гулларни онам, яъни келинлари сотардилар. Бутун умрлари гулчилик билан ўтган, десам янглишмайман. Аммо ундан катта гулчилардан эмасдилар, ризқ-рўзққа яраша экиларди. Негаки фарзандлар ишлайди, бувим ишлайди.

Тирикчилик ўз йўлига.

Яна тарихга мурожаат қиладиган бўлсак, бувам асли тошкентлик, бувим ниёзбошилик (Янгиёулга қарашли) бўлиб, бир вақтлар қўлқуварларга қўшилиб, Сирдарё томонларга, аникроғи, Мирзачўлга бориб қўйилган. Ўша ёқларда ер очиб, сув келтиришган, қовун-тарвуз экиб, донг таратишган. Ўша ерда бола-чақа орттириб, бувам бригадир, дадам агроном бўлиб ишлаган. Хуллас, 50—60-йилларнинг оловли фарзандлари бўлишган. Кейинчалик тақдир тақозиси билан 60-йилларда Тошкентга қайтишган. Тошкентдаги эски уйлари-ни тиклаб, бувам, дадам боғдорчилик, ора-чора қас-собчилик ишлари билан машғул бўлишган. Трикилик экан, одам бошидан нималарни ўтказмайди, дейсиз. Барча қийин-қисов, беҳузур кунларни жимгина кузатиб, сабр-тоқат билан ёнган Нур-

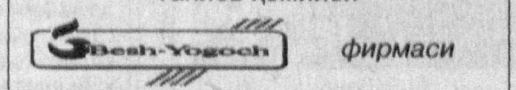
тожи бувим ҳам тиним нима билмасдилар. Бирин-кетин фарзандларни уйлантиришди, узатишди. Охирроқда кичкина аммам Гулнорани узатиб, амаким Эргашни уйлантиришгачина, бироз ховурларидан тушишди. Хайрият дейиш керак, бувим набираларини кўрдилар, бағриларига босдилар. (Фақат амаким билан кичик аммамнинг фарзандларини кўрмадилар, ҳоло).

Мана энди теварак-атрофга теранроқ назар ташласам, Нуртожи бувимдаги ҳаракатчанлик, тиниб-тинчимаслик, беҳаловатлик аввалбоши дадамга, раҳматли Жамила, Нурбуви, Мавлуда аммаларимга ўтган. Худди шу хусусиятларни фақат шулардагина кузатиш мумкин. Демак, улар ўша вақтлардаги қийинчиликларни кўришган, бир бурда нонни ҳалоллаб топиб ейишни ўрганишган. Боз устига бувим она, оила иқтисодчиси сифатида фарзандларини қаттиқ тергаб, ўз ҳолларига қўймай, меҳнатга ўргатган, пишитган, тоблаган. Эргаш амаким, Гулнора аммам даврлари эса, бироз энгилроқ кечган — меҳнат қилишдан кўра, осмонга қараб ҳаёл суриш гаштироқ бўлган. Яъни оғир кунлар ортага чекиниб, ҳаёт бир маромга тушган даврларга тўғри келди.

Бувимни шунинг учун ҳам эсладимки, бугунги кунда у кишининг ўрни, ҳурмати бўлач-ка. У кишидан қолган мерос эса, фарзандларга етиб-ортадиган бойлик — инсоний фазилатлари: меҳнатсеварлик, талабчанлик, фидойилик ва бурча садоқатдир. Илоийм, гўрлари нурга, гулларга бурканиб турсин!

Зoir ТУРСУНОВ.

Танлов ҳомийси —

фирмаси

«Хозирги вақтда матбуотда, радио, телевиденида айрим «сахий» оталар ҳақида кўп ёзилмоқда, — дейилади журналист Ислам Усмоновнинг «Ўқитувчи» нашриётида чоп этилган «Баркамоллик одоби» китобида. — Хали она сўти оғзидан кетмаган ўғилларига машина олиб бериб, уларни керагидан ортикча уй-жой билан таъминлаб қўйиш учун жон куйдираётган айрим оталар эртага тақасалтанг ўғилнинг турмуши қандай кечиши, ўзлари келажакда ҳоллари нима бўлишини ҳозир уйлашмайди. Бундай «сахий»лик яхшиликка олиб келмаслиги ҳусусида улар ҳозирдан бош қотиришлари керак».

Бу ўринда ҳар ким ўз меҳнати билан обрў топиши, уйли-жойли бўлгани маъқуллигини алоҳида ўқитиш маънавий ҳозирги давримиз учун муҳим бўлган мазмун қаламга олган ва эзгу гоҳи илғари сурган.

Республика таълим маркази нашрга тавсия этган ушбу китобда тарбиянинг одоб ва ахлоқ каби муҳим соҳаси ҳусусида баҳс юритилади. Китоб сўзбошида тўғри таъкидлаб ўтилгандек, маъулий ёшлар ахлоқдаги тарбия жараёнида танқитлик, ёлғончилик, бепарволик, ҳиёнат, ўзини қатта туттиш каби иллатларни фож этиш услуби орқали баркамоллик одобини шакллантириш муаммосини ҳал қилишга интилган. Маъзур педаго-

Маънавият

«БАРКАМОЛЛИК ОДОБИ» ХУСУСИДА

гик руҳдаги асар ёзувчи кузатишлари, ота-оналар, ўқитувчилар, юқори синф ўқувчилари, жамоатчилик вакиллари билан суҳбатлари учмашмасидир.

Дарҳақиқат, китобни синчковлик билан ўқиб, эътибор берсангиз, муаллиф шунчаки қуруқ панд-насихат қилмайдиган, балки ҳаётда ўз кўрган-кечирган, гувоҳи бўлган, воқеа-ҳодисалар асосида фикрини далиллайди, турмушдан олдинган жонли лавҳаларини келтиради. Ўз кузатишларидан унумли фойдаланиб, фикр-уйларини китобхона эътиборига ҳавола қилади. Лозим ўринларда ҳаётий умумлашмалар чиқаради.

Ана шу тарика фикр-уй, мулоҳаза ва тақлифларини муайян сарлавҳалар остида алоҳида-алоҳида ҳолда ифода қилади. Чунонки, китобда «Оталар — ҳаёт кўеши», «Ўғилларим пўл сўрашапти», «Ўғай қўғил», «Ҳақ сўз қадри», «Садокат белгиси», «Қайнона эмас, бамисоли она», «Бошим қотиб қолди», «Ватан соғинчи» ва «Оқибат» сингари жами ўн еттита сарлавҳа-маъзувалардан муҷассамлашган.

«Яқинда қирққа чиқмаган, Хали турмушга чиқмаганман, — дейилади Муслима исқили қўздан келган мактубда. — Мен бу ёшимда — сочларимга оқ оралаган кунлардан ҳам суқоли ёр, яхши уй бекаси, меҳрибон она бўлиш орузи билан яшайман, десам аҳтиомл устидан қураб қиларди. Лекин бу ҳақиқат!»

Китобни мутолаа қилган ҳар бир китобхон аввало, Муслима мактубининг давоми билан батафсил танишиб, ҳали ҳам ота-онаси билан яшаётган қиз ва қисқаси ҳануз ўз бахтига эриша олмаган қизнинг ҳаяжон, қалб изтироблари ва ҳаёт тарзидан огоҳ бўлади. Қолаверса, муаллиф фақат «Нима қилай?» бўлимида эмас, балки китобнинг бошқа қисмида ҳам қатор фўқароларнинг мактубларидан ўринли фойдаланган. Гап шундаки, китобда мактублар матни келтирилган ва улар кези келганда муайян даражада таҳлил қилинган. Айрим мактублар мазмун ва моҳиятини баҳолаш китобхоналар ҳўқмига ҳавола қилинган.

«Гап ташувчи оёғига болта ураётганини, афсус, ўз вақтида англаб етмайди». «Шахсини заифлиги учун қамситиб бўлмайди, чунки тўқис одамнинг ўзи йўқ» — «Дилдаги гаплар» бўлимида бу ва бошқа ҳикоятлар, ибратли гаплар талайгина.

Шарҳимизни китобдан жой олган «Сўғити сўз ўрнида»ги қуйидаги сўзлар билан яқулламоқчимиз. «Йймоним қомили, ҳар бирингиз хар томонлама қомил инсон бўлишни орзу қилгансан. Модомики, шундай экан, бу йўлдан асло қайтманг. Бамисоли қалақ умри каби қисқа қайфу сафонинг қўлига айланб қўлишиңизни асло истамайман».

Музаффар ТУРОБ.

Богда сокинлик.

**Юртимизга муборак пок-
ланиш оий — Рамазони ша-
риф шириб келди. Шу муно-
сабат билан биз Тошкент
шаҳар бош имом хатиби Аб-
дуқодирхожи Мардонхожи
ўгли Хайдаров билан учра-
шиб, рўзанинг фазилатлари,
савоблари, ифторликларни
ўтказишнинг шаръий тарти-
би, рўза тақвимида риоя қи-
линиши тўғрисида суҳбат-
лашдик.**

— Бисмиллаҳир роҳманир роҳим.
Парвардигор ўзининг ҳақ динининг
соҳиб қилиб, Мухаммад уммати этиб
мана шундай овоз ва обод ватанини
фукароси қилиб яратганини учун Ол-
лоҳга беадад ҳамду санолар, дуруду
саловату саломлар бўлсин.

Алхамдулиллоҳ, мана шундай му-
стақиллик шарофати, иттифоқлик ба-
рокати тўғрисида улуғ нёъматининг
соҳиб бўлиб турибмиз. Оллоҳ Субҳа-
ноҳу ва Таоло иймон келтирган ўз
бандалари, яъни Мухаммад Алайҳис-
саломнинг қавмларига илоси ярат-
ганининг ҳукмига бўлган мақсадда рў-
за тутишликни фарз қилди. Инчунин,
рўза ибодати ислонининг учинчи ру-
ни ҳисобланади. Яратган Раббимиз
барча мўминларга рўза тутишликни
бежиз бўйиндан. Унинг тағида катта
бир ҳикмат, фазилат, Оллоҳнинг раҳ-
мати бордир.

Яратган ундан рози бўлсин, саҳо-
ба Ибн Аббос пайгамбаримиздан ри-
воят қиладилар: Расули Акрам сал-
лаллоҳи алайҳи вассалламдан эшит-
дим.

«Агарда менинг умматларим Рама-
зонда бор ҳикматларни билса эрди-
лар, албатта йилнинг ҳаммаси рўза
бўлса эрди деб орзу қилар эдилар»,
дедилар. Зеро, савоблар Рамазон
ичида йилгандир, бу ойда бениҳоят
кўпдир. Рамазон тоат, ибодатлар қа-
бул бўладиган, дуоларимиз мустажаб
бўладиган ва гуноҳлар кечирилади-
ган ойду. Жаннат рўзадорларга муш-
тоқдир.

Жаноб сарвари олам Мухаммад
Мустафо саллаллоҳи алайҳи вассал-
лам айтганларки, бу ойнинг аввали
раҳматдур, ўртаси мағфиратдур, охи-
рида умматларимга дўзах ҳаром қи-
лингандур.

— Тақсир, Рамазон ойда қан-
дай кишиларга рўза тутишлик фа-
рз этилган ва қимиларинг рўза
тутмасликларни мумкинлиги тўғри-
сида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Албатта, саволингиз жуда ўрин-
ли бўлди. Оллоҳ Субҳаноҳу ва Таоло-
нинг раҳмати кенглиги, динимиз-
нинг муфассаллиги барча мўмин-му-
сулмонларга маълум. Оллоҳ ўзининг
саломиди ҳам, пайгамбаримиз ўза-
рининг сўзлари ҳам, фикх олимла-
ри ўз масалаларида ҳам бу савол-
ларга очик-ойдин жавоб берганлар.

Агарда мўмин-муслмонларнинг ақл-
ли-ҳуши жойида, баалоғатга етган бўл-
са рўза тутмоқлик эрқагу аёлга фа-

рзидир. Оллоҳ бандаларининг ҳар қан-
дай ҳолатда ҳам ўзининг раҳматига, ҳа-
ббининг шафотида муяссар ва жан-
натга дохил бўлишини хоҳлайди. Шу
ойда сафарда бўлган ва бемор киши-
ларга рўза тутмоқлик жоиз эмас. Ўрни,
мусофир кишилар, табиблар тарафи-
дан беморнинг даволаниши чўзилиб,
огирлашиши айтилган кишилар бу ойда
рўза тутишдан озод қилинади. Бундай
кишиларга рўза тутмоқлик бошқа кун-
ларда, яъни сафари тугаб, мусофир-
ликдан қутилганидан сўнг ва бирон-бир
дардига даво толганидан сўнг вожиб
бўлади. Сурункали дардга мубтало бў-
либ, йилнинг ўн икки ойида рўза тутиш

Покланиш

РАМАЗОНИ ШАРИФНИНГ ФАЗИЛАТЛАРИ

саломатлигига тўғри келмаса, уларга
ҳам шариатимизда рўза ҳақ бор. Бундай
кишилар бир кунлик ёйдиган таомлари
миқдориди мискинларга фида беради-
лар. Ўрни ўттиз кун ичида ўттизта мис-
кина фида эҳсон қиладилар.

Шунингдек, ҳомилдор қизларимиз,
оналаримиз, эмизикли болалари бор
опа-сингилларимиз ҳомилларга ёки
фарзандларини тўйдириб овқатлантира
олмасалар, уларга ҳам шу кунларда рў-
за тутмасликка ижозат берилган.

— Рўзанинг ҳикматлари тўғриси-
да ҳам икки оғиз сўзлаб берсангиз.

Бахонидил. Дарҳақиқат, рўзанинг
ҳикматлари жуда кўп. Пайгамбаримиз
Мухаммад Мустафо саллаллоҳи алайҳи
вассаллам мўмин-муслмонларнинг рў-
за тутишдан мақсади Оллоҳнинг бан-
далари, ўзларининг умматларини саба-
қаноатга, меҳру оқибатга ундайдиган
ибодат дея таърифлайдилар. Чунки рў-
задор оғзи бекилганидан то ифтор қил-
гунча ҳалол таомларни ейиш, ҳалол
ичимликларни ичиш ва шариат буюр-
ган ўз жуфти ҳалол билан яқинлик қи-
лишдан тийилади. Инсон оч юрганида
оч кишиларнинг, сувсиз юрганида чан-
қоқларнинг қадрига етадиган бўлади.

— Рўза кунларида мискинларга
садақа беришлик, савоб учун иф-
торликлар ўтказиш ҳам Рамазон
ойининг энг яхши фазилатларидан
саналади...

— Иншооллоҳ, Яратганнинг раҳма-
ти билан шу кунларда мўмин-муслмон-
ларга закот, фитр садақаларини бериш-
лик бизнинг диёримизда яхши одат ту-
сига кирган. Шукрки, Ўртбошимизнинг
Фармонлари, уламоларимизнинг фат-
воларига мос равишда тўй, маъража ва
бошқа маросимлар илҳам ва тартибли
ўтатилади. Мана шундай закотлар, фитр
садақаларимизни ва қиладиган ифтор-
лигу эҳсонларимизни дунёвий илм бе-
риладиган олийгоҳларда давлатимизни-
нг келажакни буюк қилиш мақсадида

қўйиб юрган талабалар, Оллоҳнинг
марҳамати, истиқлол шарофати, қо-
нун устуворлиги, виждон эркинлиги-
ни инобатга олган ҳолда юртимизда-
ги кўпгина мадрасаларда таълим
олаётган толиб илмларга берсак
мақсадга мувофиқ бўларди.

Пайгамбаримиз саҳарликда ҳам,
ифторликда ҳам жуда кам овқат еган-
лар. Бизлар учун эса Пайгамбаримиз-
нинг бу амалларини қилишлик сун-
натдир. Худди шундан келиб чиққан
ҳолда биз мўмин-муслмонларга қи-
ладиган ифторликларимизни кам ҳа-
ражатли, исрофгарчиликларга йўл
қўймаган ҳолатда қилсак айни му-
дао бўларди.

Давлатимизга минг раҳмат, кейин-
ги лойиҳаларда шаҳар ва туман ҳоким-
ликлари томонидан пойтахтдаги қи-
риқлар уйлари, етимхоналар, ноғи-
ронлар уйлари, кам таъминланган
хонадонларга мана шундай ифторлик,
хайр-эҳсонлар қилиб турилганлиги-
нинг гувоҳимиз. Шаҳримизда бой,
ўзига тўқ, ифторлик қилиб савобга
еириш учун одам қиладиганлардан
дан илтимосимиз шуки, юқорида қў-
рсатилган жойлар, ётоқхоналар, кеча-
лари билан илм излаб ётган талаба-
ларимиз, мискин ва етим-есирларга
таомлар пишириб, едирсалар ёки шу
ифторликларга кетадиган харажатларни
мактаблар, боғчалар, мадрасаларга
сарфласак, шу кун, шу ойда қанча
рўза тутиб, ифторлик қилганлардан
кўпроқ савобларга дохил бўламиз. Зе-
ро, бундай юмушлар садақаи жория-
га қиради, унинг савоби то қиёматга
ча етиб туради.

— Кейинги лойиҳаларда, Саудия
Арабистони, Эрон ёки Туркияда
рўза бир кун олдин тутилади, қа-
билидаги гаплар пайдо бўлмоқда.
Шунга муносабатангиз.

Тўғри, ҳозирги кунда шунга ўх-
шаш ҳар хил фатволар беришга ури-
надиғанлар ҳам йўқ эмас. Шукрки,
мустақил Ўзбекистон фукароларимиз,
ўз қонунларимиз, раҳбарларимиз бор.
Бизга фатво берадиган ўзимизнинг
муфтийимиз бор. Бу билан биз фаҳр-
ланишимиз керак. Муслмонлар идо-
раси томонидан чиқаришган тақвим
асосида оғзини қачон беритиш ва
очиш вақтлари, қайси кундан рўза
бошланади, Рамазон оий тугаб қачон
ҳайит бўлади, ҳамма-ҳаммаси қўра-
тилган. Биз мўминлар Ўртбошимиз
чиқарадиган Фармонларга, республи-
камиз қонунларига, муслмонлар идо-
раси чиқарадиган фатволарга амал
қилсак, иншооллоҳ динимиз ривож-
и, Ватанимиз тараққиёти, мустақилли-
гимиз мустаҳкамлигига ўз ҳиссамизни
қўшган бўламиз.

— Муборак ойда ҳамшаҳарла-
римизга қандай тилакларингиз
бор.

— Шаҳримизнинг барча мўмин-му-
сулмонларига меҳр-муруват оий, са-
бр оий, покланиш оий, тинчлик-
осойишталик оий муборак бўлсин.

Ушбу муборак ойда ҳаммамизга

мана шу сабр-қаноат, меҳр-муруват

ва оқибат, хонадонимизга баракот на-
сиб этсин деб Оллоҳдан сўраймиз.

Дилшод ИСРОИЛОВ суҳбатлашди.

Турфа олам

ГАПИРУВЧИ ПАЙПАК

Италиянинг Александрия шаҳри ташқарисиди яшовчи
Донателлолар оиласи айвонда нонушта қилиб ўтириш-
ганди, қандайдир соя қуёш нурларини тўсди, бир лаҳза
ўтмасдан столда лайлак пайдо бўлди.

Ҳамма қутилмаган ҳолатдан қотиб қолди. Қуш бўлса
соф италян тилида «Салом, жаноблар! Мен жуда оч-
ман!» деди. Ва у индамасдан столдан макаронни олиб
ея бошлади. Уй эгаси Бенито Донателло лайлакнинг
столнинг устидаги ҳамма нарсани ейишини кутиб тур-
ди, сўнг қаққонлик билан ушлаб полга қўйди. Қуш ҳеч
қаршилиқ кўрсатмади. Кейинчалик аниқланишича, лай-
лак гастролда юрган кўча қирқдан қочган экан. Шу
пайтгача бирон марта лайлаклар гапирувчи қуш сифа-
тида ўзларини кўрсатмагандилар, деб ёзади италян
газетаси «Република».

ШАҲАР ҲАҚАТТАН ҲАҚИҚАТ

Америкалик ҳайкалтарош Петрик Бремер ёғочдан бир
неча юз баробар катталаштирилган турли ҳашоратлар-
ни ўяди.

Унинг уймаларидан гигант ўргимчаклар, наничалар,
чаёнлар, қирқоёқлар ва шунга ўхшаш нарсалар ҳосил
бўлади. Ноб ёғочдан фойдалангани учун у ясаган на-
рсаларига ўзига хос табиийлик ҳамда эластиклик бахш
эта олади.

Бремер яқинда ўзининг «ҳашоратлари»ни Мексика ша-
ҳарларидан биринида кўргазма қилиш учун олиб келди.
Ҳайкалчаларни кўргазма зали эшиги тағига тушираёт-
ганда қучли шамол кўтарилиди. Натижада қирқоёқ, чиги-
ртка ва ўргимчак бўрон билан осмонга кўтарилди. Улар
шаҳар кўчаларидан унча баян бўлмаган юқориликда
«учишди». Уларнинг кўриниши шу даражада гайриоддий
эдики, одамлар ваҳимага тушиб, ўзга сайераликлар учиб
қилишпти, деб ўйлашди. Полиция ва телевидение жу-
да қийинчилик билан одамларни тинчлантиришди. Кўр-
газма очилганидан сўнг эса шаҳарликларнинг барчаси
келиб томоша қилишди. Натижада келтирган даромад
ҳайкалчалар муаллифини ҳам, маҳаллий ҳокимиятни ҳам
хурсанд этди.

Тўловчи Мәлпура НАБИЕВА.

**«Ўзбекфильм» ки-
ностудияси якуни-
лаётган 1998 йилда
яна бир бадиий
фильмни томошаби-
лар ҳукмига ҳавола эт-
ди. У таникли ёзувчи
Хайридин Султонов-
нинг «Ёнинг ёлғиз ёл-
ғори» кинесаси асосида
ишланган.**

Экран юзини кўрган, му-
тахассислар, ижодкорлар,
жамоатчилик кўригидан ўт-
ган бу асар намойиш этил-
ганида «Киночилар эли»га
қелганлар қарсак ҳам қал-
дилар, кўз ёшлар ҳам тўк-
дилар, ижодкорларни му-
ваффақият билан табрик-
ладилар ҳам.

«Ёлғиз ёлғорим» деб
номланган бу кино тасмаси
ўз фазилатларига эга. Унда
олижаноблик, одамийлик,
вафо, садоқат каби фазил-
латлар, қасдга қасд билан
жавоб бермаслик, кечирим-
ли бўлишлик, урф-одатлар-
га, қадриятларга ишонч ва
ҳурмат улугланади.

Ролларни машҳур театр
актёрлари ҳамда истеъдо-
ли ёшлар ижро этганлар.
Улар ўз қаҳрамонларининг
ички дунёсини очиб йўли-
да самарали ижод қилган-
лар. Режиссёр С. Назарму-
хамедов танлаган актёрлар,

айниқса, Адаш бува ролида-
ги Тоҳибой Норматов, Ойни-
са ролидаги Дилбар Икромов
ва ижролари таҳсинга лойиқ.
Адаш бува образининг иж-
роҳисини биз аввал бош рол-
лар унча унча унча унча унча
театрининг актёри Т. Нормат-
ов бу асар орқали ўзининг
актёрлик қобилиятини, икти-

ижод этган ёшларнинг ижро-
сидан ҳам томошабинлар за-
диқ олдилар. Н. Усмонова-
нинг қаҳрамони Гулнорнинг
самимияти, илк ҳис туйғула-
рининг гузаллиги бизни мафт-
ун этди. Хаваскор ижрочи
қизалоқнинг меҳрини, ёрига
бўлган садоқатини кўрсатиш-
га эришган.

лар ниҳоятда кўп. Улар то-
мошабинини ҳаяжонга сола-
ди, унда теран фикр уй-
тади.

Фильмни томоша қилар
эканиси, маънос кайфиятга
бироз бериламан. Асарда-
ги воқеа-ҳодисалар таъси-
рида қоламиз. Уларда эса
фарзанд доғида қолган ота-
онанинг қайғули дамлари,
ой ва йиллари тасвирлан-
ган.

Фильмни томоша қил-
ганимизда бош қаҳрамонлар-
нинг ақл-заковатидан, ме-
тин иродасидан мамнун бў-
ласиз. Ёшларда аҳду пай-
мон қилган, лекин мурод
мақсадларига етишиш учун
кўп тусиқларни енгиб ўтиш-
га мажбур бўлган Адаш ва
Ойниса кексайиб қолганла-
рида фарзанд доғида қо-
лишларини кўриб ҳаяжон-
ланасиз, қотилга нафрат
билан қарайсиз. Лекин чо-
лу кампир ягона фарзанди-
нинг қотилини кечирганла-
рини кўриб хайратга кела-
сиз. Ўзбекнинг саховати,
олижаноблигини юксак қа-
дрлайсиз. Фильмнинг бу
жойлари бизни яна фикр-
лашга, ўрнат олишга ун-
дайдилар. Шунда биз ижодкор-
ларга миннатдорчилик сўз-
ларини айтгимиз керакми.

Дилбар КАРИМОВА.

«ЕПГИЗ ЁДГОРИМ»

дирини, куч-ғайратини на-
моён этаолган. Дилбар Ик-
ромовани эса кўпроқ комедия
жанридаги фильмларда уч-
ратганмиз. «Келинлар кўзо-
лони» даги Сотти, «Маъруф
ва Шариф» даги қўшни аёл
образларини эслаганимизда
ўзимизда беихтиёр қулгига
мўйиллик сезамиз. Аммо
«Ёлғиз ёлғорим»да актёр бу-
тунлай бошқа кайфиятни бе-
рувчи образни талқин этган.

Фильм давомида актёр-
ларнинг сўзларини, юриш-ту-
ришларини, ўзаро муноса-
батларини кўзатиб бориш за-
вақ берди. Чўқур уйга ҳам бо-
тавик. Саҳна санъатининг ус-
талари билан ёнма-ён туриб

Асар Адашбекнинг кенг
яланглиқда, шох-шаббалари
қор билан қопланган бир түп
даррахтга юзланиб намоз
қийётганини тасвирловчи қа-
дрдан бошланади. Худди шу
кадр фильм давомида ва яку-
нида қайта кўрсатилади. Бу
кўринишда рамзий маъно
борлигини сунгги кадрларда
англаймиз. Танҳо турган бу-
рахт гуриллаб ёнади. Дарахт
билан бирга қаҳрамоннинг
қувончи, ташвиши, орзу-уми-
ди қуйиб қол бўлади. Асарда
гамни, оғир дамлари, инсон
дардини тасвирловчи кадр-

Бош муҳаррир Акмал АКРОМОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

**ХИСОБИДА МЕХНАТ ЖАМОАСИНИНГ ЖОЙЛАШТИРИЛМАГАН АКЦИЯЛАРИ БЎЛГАН
КУЙИДАГИ АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТЛАРИ «ВАКТ» МИЛЛИЙ ДЕПОЗИТАРИЙСИДА ЖОРИЙ
ХИСОБ РАҚАМЛАРИНИ СОЛИШТИРИШЛАРИ КЕРАК.**
**СОЛИШТИРИШ НАТИЖАСИДА АКЦИЯЛАРИНИНГ ҲАҚИҚАТДА ЖОЙЛАШТИРИЛИШ ҲОЛАТИ
ТЎҒРИСИДА 10 КУН МУДДАТ ИЧИДА ДАВЛАТ МУЛК КЎМИТАСИНИНГ ТОШКЕНТ ШАҲАР
БОШКАРМАСИНИНГ ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР БОЗОРИНИ МУВОФИҚЛАШТИРИШ ВА
НАЗОРАТ ҚИЛИШ БЎЛИМИГА ХАБАР БЕРИШЛАРИ КЕРАК.**
Тел: 144-56-60.

Тартиб рақами	Акциядорлик жамиятларининг номланиши	Тартиб рақами	Акциядорлик жамиятларининг номланиши	Тартиб рақами	Акциядорлик жамиятларининг номланиши
1.	«Таъкир» ОТАЖ	40.	«Узавтосаноатсервис» ОТАЖ	80.	«Тошкент бурма буюмлар фабрикаси» ОТАЖ
2.	«Тошкентшаркисавдотажминот» АЖ	41.	«ТҚМБ» АЖ	81.	«Тошкент дом маҳсулотлари» АЖ
3.	«ЎЗГИИТИ» ОТАЖ	42.	«ААП-1»	82.	ОАО «CALLA-ALTEC»
4.	«Геоуниверс» АЖ	43.	ААП-142	83.	ОАО «НИКАМТИ NON»
5.	«Мармар» ОТАЖ	44.	«Toshsharhtransekspeditsiya» АЖ	84.	«Тошмарг» АЖ
6.	«Нефтегазконструкция»	45.	ААП-143	85.	«Марказ» АЖ
7.	«O'ZQISHLOQLOVINA» ОТАЖ	46.	«ПТИП Автоозлаш» АЖ	86.	«Махсус озолаш» АЖ
8.	«Тошкент таъмирлаш-қурилиш» ОТАЖ	47.	«Автокар» АЖ	87.	«Узбекиланчиранилметалл» АЖ
9.	«O'ZBEKGAZSUVQURILISH» ОТАЖ	48.	«В. К. INTRANS» ОТАЖ	88.	«Шарк тарониси» ОТАЖ
10.	«Файз» АЖ	49.	«Ишга тушириш-созлаш» № -330» АЖ	89.	«LOLA ATIPURA» АЖ
11.	«К-Шарк» АЖ	50.	«Агрочетэлқурилиш» ОТАЖ	90.	«Ўзқурилишматериалсавдо» АЖ
12.	«Chevan» ОТАЖ	51.	«Дехқончилик қурилиш савдо» АЖ	91.	«Тошқурилишматериаллари ЛИТИ» ОТАЖ
13.	«Шарк гули» савдо фирмаси	52.	«АК Енгилсаноатинвест»	92.	«Асбобсоз» ОТАЖ
14.	ФИК «Маҳаллийсаноатинвест» ОТАЖ	53.	«Кундуз» АЖ	93.	ОАО «Мелиоқурилишмаш»
15.	ТПАК «Маҳаллий саноат»	54.	«Мадина-Т» АЖ	94.	«Тошкентино комбинати» АЖ
16.	«Маданийтранс» ОТАЖ	55.	БК № 127 ДМТИ «Ўзгал» АЖ	95.	«БЛКБТ Мева-савзавот» ОТАЖ
17.	«ОЭМЗ-2» ОТАЖ ҚҚ	56.	Охунбобоев номли бош кийимлар фабрикаси» АЖ	96.	«Мева-савзавотқурилиш» АЖ
18.	СУАРП «Қурилишкомплект Авто — Интерэйшл»	57.	«А. Иброҳимов номли Тошкент чини заводи» АЖ	97.	«Егочсоз» ОТАЖ
19.	«АК-BURA» ЕТАЖ	58.	«Санут» ОТАЖ	98.	«Саноатфурқоқурилиш» АЖ
20.	«ТАПОИЧ» ОТАЖ	59.	«Сергели мебель бирлашмаси»	99.	«Қуилик АБЗ» АЖ
21.	«Газмол» ДАЖ	60.	«Ахборот хисоблаш маркази» ОТАЖ	100.	«Ўзшарққурилиш» АЖ
22.	АК «Тошкент виллоят савдо»	61.	«Мебель» АЖ	101.	«Тошвиллоятқурилиш» ОТАЖ
23.	«Хўжалик моллари» ОТАЖ	62.	«Егочмаш» ОТАЖ	102.	«АВЭК МОТОРС» ОТАЖ
24.	«Онуособ» ОТАЖ	63.	«Ватан — Диёр» АЖ	103.	«Ўзбекхўжалиқмаш» ОТАЖ
25.	ТПАО «Чорсу универмаги»	64.	«SHARQ MEBEL» АЖ	104.	«Тошкент трактор заводи» ДАЖ
26.	«Дастгоҳ — созлаш» АЖ	65.	ОРС-10 ТПАО «Нефтьтаъминоти» ОТАЖ	105.	«Тошқурилишмаш» ОТАЖ
27.	«Мархабо» ОТАЖ	66.	«Трансгазмахсусқурилиш» ОТАЖ	106.	«Агрегат заводи» ОТАЖ
28.	«ТошДСК-2» ОТАЖ	67.	«Махсусэнергогаз» ОТАЖ	107.	«Ўзмашсавдо» АЖ
29.	«Трест-12» АЖ	68.	«GAZENERBOSERVIS» ОТАЖ	108.	«Ўзифофарм» ОТАЖ
30.	«Тошқурилиштранс» ОТАЖ	69.	«Аленивест» АЖ	109.	«С. К. Исромонов номли Ўзбекистон кимё-фармацевтика корхонаси» ОТАЖ
31.	«Ҳажмили-блоки таъриба комбинати» ОТАЖ	70.	«Тошкент почтамати» ОТАЖ	110.	«Электросигнал» ОТАЖ
32.	«АРЗ-2» ОТАЖ	71.	«Toshkent shahar telefon tarmog'i» ОТАЖ	111.	«Элма» АЖ
33.	«Амир-Темур ЮБ» АЖ	72.	ОАО «Toshkent — telekom»	112.	«Зангори экран» ТДАЖ
34.	«2-Автокомбинат» ОТАЖ	73.	«Сирғали ТБК» АЖ	113.	«Реле ва автоматика» ОТАЖ
35.	«Махсус таъриба автокорхонаси» ОТАЖ	74.	«МБ Механизатор» ОТАЖ	114.	«Оникс» ОТАЖ
36.	«Шатйўли» АЖ	75.	«Osioyinturbiniz» ОТАЖ	115.	«Фотон» ОТАЖ
37.	«Чўқурсой автокорхонаси» ОТАЖ	76.	«Егочсавдо» ОТАЖ	116.	«Алгоритм» ОТАЖ
38.	«BIRINCHI AVTOKORXONA» ОТАЖ	77.	«ЕККИ ва ТК» ОТАЖ	117.	«O'zmaxsusavtomatika» ОТАЖ
39.	«Автосанивест-лояиха» ОТАЖ	78.	ФИК «Ўштутсаноатинвест»	118.	«Гидролояиха» АЖ
		79.	«Тошкент сут» АЖ	119.	«Электртармоққурилиш» ОТАЖ
				120.	«САЭП» ОТАЖ